

کتابی آموزشی با نگاهی نو و سرگرم کننده

گپ وگفتی با ناهید عسگری، نویسنده مجموعه کتاب‌های «اسم من...»

اشاره

ناهید عسگری متولد خرداد ۱۳۶۴ و از مؤلفان جوان و موفق است که از زمان تحصیل در دوره ابتدایی، داستان می‌نویسد و تصویرسازی می‌کرده است. این علاقه موجب شد او به تحصیل در رشته گرافیک روی آورد و کتاب‌هایی را که می‌نویسد، خود تصویرسازی کند. آن‌طور که خود می‌گوید با برخورداری راهنمایی‌های سیروس آقاخانی، نخستین تجربه حرفه‌ای‌اش در این زمینه در سال ۸۸ به ثمر نشسته است. وی از آن زمان، بیشتر وقت خود را صرف ایده‌پردازی برای کتاب‌هایی کرده که به تعبیر خودش با کتاب‌سازی همراه بوده‌اند. از جمله این کارها مجموعه‌ای سه جلدی در حوزه ریاضی است به نام‌های اسم من... مثلث، اسم من... مربع، اسم من... دایره. این کتاب‌ها همان‌گونه که از گفت‌وگوی مؤلف پیداست از گرافیکی خاص برخوردارند؛ اما آیا در حوزه محتوا هم رقابت با دیگر آثار رسیده به این گروه را تاب خواهند آورد؟

نام هر سه کتاب را «اسم من...» گذاشته‌اید.

نام هر کتاب به نوعی ویتترین آن کتاب محسوب می‌شود و تأثیر زیادی در جذب مخاطب دارد. من این نام را برای آن انتخاب کردم که حس کنجکاوی کودک با طرح اولین معمای کتاب، که پاسخ آن با برش ایجاد شده روی جلد داده می‌شود، تحریک شود.

در کتاب صفحه به صفحه که جلو می‌رویم، مشخصات ظاهری شخصیت از زبان او بیان می‌شود تا در صفحه آخر که شخصیت مورد نظر خودش را نشان می‌دهد.

کتاب دیگری داشتم شبیه به این کتاب‌ها که شخصیت اصلی، خود را این‌گونه معرفی می‌کند: «اسم من ماهی است.» و در ویرایش نهایی، علی‌رغم مخالفت من، نام کتاب به «من یک ماهی هستم» تغییر کرد.

چرا این موضوع را برای تألیف کتاب انتخاب کردید؟

به نظر من امروزه تمایل نویسندگان و تصویرگران به تألیف و تصویر کردن کتاب‌های داستانی بیشتر از کتاب‌های آموزشی است و همین امر باعث شده تا تعداد کتاب‌های آموزشی قابل قبول که در آن‌ها مطالب نو و خارج از کلیشه‌های رایج دیده شود، محدود و انگشت‌شمار باشد. مهم‌ترین دلیل من برای انتخاب این موضوع تعداد اندک کتاب‌های آموزش مفاهیم پایه بود که جنبه سرگرم‌کنندگی و جنبه آموزشی را با هم داشته باشند و در عین حال نیز نگاهی نو به آموزش داشته باشند.

کتاب‌ها برای کدام گروه سنی تولید شده است؟

این مجموعه کتاب را می‌توان چندوجهی دانست؛ چون به بخش‌های متنوعی تقسیم شده است که البته یک کل واحد را تشکیل می‌دهد. این تقسیم‌بندی شامل آموزش رنگ، شکل، سطح، حجم، اعداد، حیوانات و آموزش مفاهیمی مانند تجمع، پراکندگی، ریزش و حرکت هستند. فعالیت‌ها و تمرین‌ها بارها برای کودک قابل انجام دادن‌اند. در عین حال جایی برای دخالت تخیل هم هست و درگیر شدن چند حواس کودک به‌طور همزمان. در نتیجه می‌توان یک‌بار کتاب را با روال معمول پیش برد و دفعات بعد با تمرکز روی یک بخش آن را برای کودک خواند. به دلایل ذکر شده می‌توان، بسته به سن کودک، از یک سالگی تا پایه اول دبستان، از این کتاب استفاده کرد.

چقدر وقت برای تألیف کتاب‌ها صرف کردید؟

این مجموعه کتاب حاصل تلاش شبانه‌روزی من در طول مدت یک سال است که در چند مرحله انجام شد. مرحله اول، تحقیق در بازار نشر داخلی و خارجی بود بر روی کتاب‌های آموزشی و خصوصاً موضوعات مشابه؛ مرحله دوم مصاحبه با کسانی بود که در زمینه آموزش به کودکان نقش فعالی داشتند؛ مرحله سوم، ایده‌پردازی تصویری و متنی صفحات کتاب و ارائه طرح‌های اولیه به مخاطبان کودک و والدین آن‌ها و تغییر برخی از ایده‌ها و متون براساس نوع ارتباط آن‌ها با متن و تصویر بود؛ در مرحله آخر نیز تصویرسازی‌ها و صفحه‌آرایی کتاب کامل شد. من برای یافتن ناشر دو سال دویدم و دو سال هم روند چاپ کتاب‌ها به طول انجامید تا این‌که سرانجام در سال ۱۳۹۳ چاپ شدند.

در این فاصله زمانی نسبتاً طولانی بین تألیف و چاپ کتاب، به برنامه‌ها یا ایده‌های دیگری فکر کردید؟

در حال حاضر مشغول آماده‌سازی کتاب دیگری برای کودکان هستم که به مرحله چاپ نزدیک است؛ البته نویسندگی آن را خودم به عهده نداشتم. همین‌طور ایده‌هایی دارم در معرفی حواس پنج‌گانه، یک داستان به زبان عامیانه که از مثنوی بازنویسی شده است و....

ضمناً تغییراتی که در مرحله چاپ بر روی کتاب اعمال شد، کتاب را تا حدی از شرایط ایده‌آل من خارج کرد. در طرح اولیه نخی تعبیه شده بود که با کشیدن آن، حجم تشکیل می‌شد و این برای کودکان بسیار جذاب بود که این امکان در مرحله تولید میسر نشد اما به من آموخت که کارهایی را به دو گروه تقسیم کنم: کارهایی که براساس امکانات موجود ارائه می‌دهم و کارهایی که به صبر احتیاج دارند تا شرایط مناسب تولیدشان در داخل یا خارج از کشور مهیا شود.

به نظر شما برای تولید یک کتاب خواندنی و لذت‌بخش چه مواردی را باید در نظر داشت؟

البته من راجع به کتاب کودک و با توجه به تجربه خودم می‌توانم به مواردی اشاره کنم؛ چون صحبت در این مورد دقایق زیادی دارد. اول اینکه ما باید کودکان نسل حاضر را خوب بشناسیم، از روان‌شناسی آن‌ها گرفته تا طرز فکر آن‌ها و مکالمه و ارتباطشان با محیط پیرامون و اطرافیان و تا وسایل سرگرمی، نوع لباس پوشیدن و... باید توجه داشت که در دنیای امروز چیزهای زیادی برای جلب توجه کودکان وجود دارد و کتاب باید در چنین فضایی برای کودکان جذاب و خواندنی باشد.

مورد دوم این است که کتاب را قبل از چاپ به کودکان ارائه دهیم و واکنش‌های آن‌ها را در نظر داشته باشیم.

و نکته بعدی این است باید در مسیر تحقیق برای موضوع کتابمان حتماً کتاب‌های داخلی و خارجی مشابه را بررسی کنیم و با تجربه‌های قبلی مختلف و نگاه‌های مختلف به یک موضوع آشنا شویم.

خودتان در چه موضوعات و حوزه‌هایی مطالعه دارید و بیشتر آثار چه کسانی را می‌خوانید؟

مسلماً برای ورود به این حرفه و ثبات در آن باید مطالعه داشت و این جزء اجتناب‌ناپذیر این حرفه است. ارائه می‌دهد. خصوصاً که من هنوز در ابتدای راه هستم. من به کتاب‌های روان‌شناسی کودک، آموزش خلاقیت به کودکان و برخی اوقات مطالعه مقاله‌هایی در این زمینه علاقه‌مند هستم و تا جایی که برایم مقدور باشد آن‌ها را در برنامه خود می‌گنجانم. اما تماشای آثار گرافیکی نیز برای من الهام‌بخش هستند. همچنین کتاب‌های داخلی و خارجی که برای کودکان تألیف شده‌اند. شاید مهم‌ترین کتاب یا بهتر بگویم نویسنده - تصویرگری که آثارش در نگاه من تأثیری به‌سزا داشت تارو گمی «Taro Gumi» هنرمند ژاپنی باشد.

نکته دیگر حفظ ارتباط دائمی با کودکان است که این کار به نظر من از اهمیت زیادی برخوردار است؛ زیرا کمک می‌کند نگاه ملموس و واقع‌بینانه‌ای به مخاطب داشته باشید.

آموختم کارهایی را به دو گروه تقسیم کنم: کارهایی که براساس امکانات موجود ارائه می‌دهم و کارهایی که به صبر احتیاج دارند تا شرایط مناسب تولیدشان مهیا شود